

ESG aruandluse seos keskkonnajuhtimissüsteemiga

6.04.2023

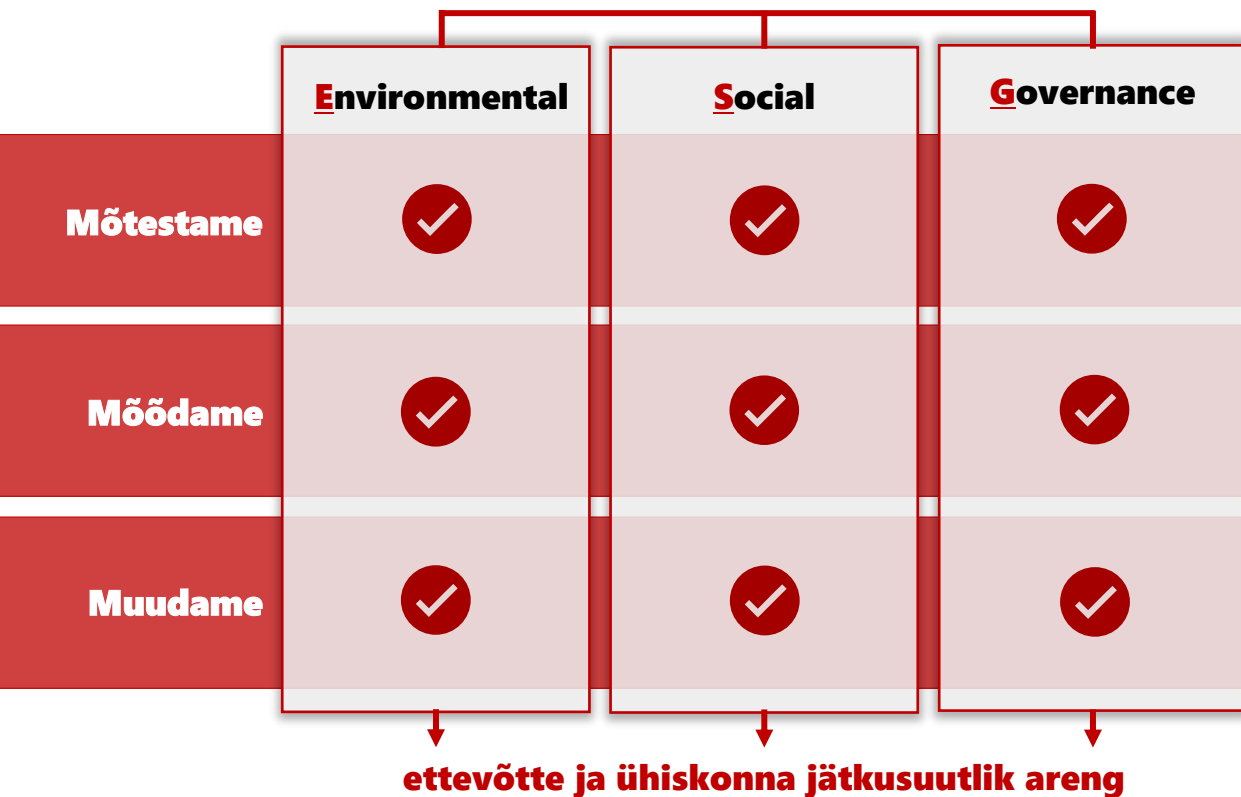
Marko Siller
Asutaja ja partner

Paula Kristel Kaljula
Keskkonnaekspert

Sustinere on Eesti päritolu Baltikumi suurim ja kogenuim jätkusuutlikkuse ja ESG teemadele spetsialiseerunud nõustamisagentuur.

Sustinere aitab ettevõtetel rakendada jätkusuutliku arengu ja vastutustundliku juhtimise põhimõtteid ärimudelis, strateegias ja igapäevatoõ protsessides.

vastutustundlik juhtimispraktika

Millega abiks oleme?

- Töötoad juhtidele, töötajatele
- ELi jätkusuutlikkuse regulatsioon
- Fookuse seadmine (riskid, võimalused, *materiality*)
- ESG reitingud, indeksid, hinnangud
- Kasvuhoonegaaside jalajälg, kliimamõju vähendamine
- Toote elutsükli mõju (LCA, EPD)
- Elurikkus, ringmajandus, ressursitõhusus
- Sotsiaalse mõju analüüs
- Strateegiad, plaanid, eesmärgid
- Plaanide rakendamine, muudatuste juhtimine
- Tarneahela vastutus (*supplier CoC*)
- Mõõdikud, huvigruppidele raporteerimine

Standardid, meetodikad, raamistikud:

Our customers

Manufacturing

Agriculture, forestry

Finance

Retail, services

Energy, utilities

Transport

Healthcare

Real estate, construction

9,51 – how likely our customers would suggest Sustinere to other peers on 10-points scale (51 opinions)

IT, telecom, media

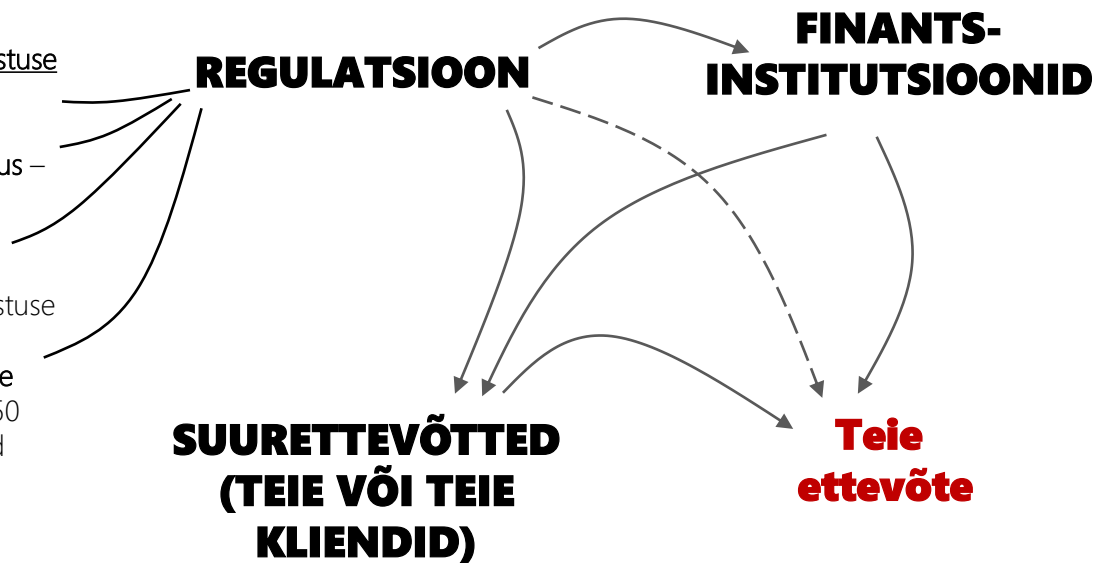
**Mil määral aitab (sertifitseeritud)
keskkonnajuhtimissüsteemi olemasolu täita Euroopa Liidu
jätkusuutlikkuse ja ESG aruandluse regulatsioonide nõudeid.**

**Niisiis, millised
regulatsioonid
kohalduvad
ettevõtetele?**

Kust tuleb vajadus ja surve tegeleda? Suurettevõtete ja finantsturu tegevus tekitab nõudluse nende teemadega tegeleda ka väiksemate ettevõtete seas. Sellest saab turupraktika.

1. ELi roheline kokkulepe – selle kestliku rahastuse paketi eesmärk suunata raha kestlike äritegevuste soodutamisesse
2. Jätkusuutliku rahastuse taksonoomia määrus – seab kriteeriumid, milline on "roheline" äritegevus eri valdkondades
3. Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR) – paneb finantsturu osalistele kohustuse raporteerida oma investeeringute mõju
4. Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) – seab standardi ja kohustab üle 250 töötajaga ettevõtteid ja avalikke ettevõtteid oma mõjude kohta infot avalikustama
5. Corporate Sustainability Due Diligence Directive (CSDDD, loomisel) – väärtusahela üleste inimõiguste ja keskkonna hoolsuskohustus suurfirmadele (üle 1000 töötaja & 300 MEUR käive + kõrge riskiga sektorid)
6. Ühele teemale/ressursile keskenduvad regulatsioonid - et ettevõtted kehtestaksid poliitikad ja protsessid, et tuvastada ja käsitleda mõju inimestele ja planeedile (nt. Timber Regulation, Conflict Minerals Regulation)

Taksonoomiamäärus

Kestlike majandustegevuste taksonoomia

Eesmärk:

- Soodustada investeringuid kestlikku majandustegevusse
- Vähendada juriidilist killustatust
- Vähendada rohepesu
- Suurendada läbipaistvust finantsturul

Eesmärk ei ole:

- Kehtestada nimekiri tegevustest, kuhu on kohustuslik investeerida
- Luua kohustuslik tulemusstandard

Mis?

Kestlike majandustegevuste klassifitseerimise süsteem – mis ja millistel tingimustel on majandustegevus 'roheline'?

Miks oluline?

- Aluseks ELi keskkondliku jätkusuutlikkuse regulatsioonide ökosüsteemile (nt. võlakirjad, standardid, märgised)
 - Teaduspõhised eesmärgid
 - Kooskõlas ELi ja rahvusvaheliste pikaajaliste eesmärkidega
- Määrusest tulenev aruandluskohustus (art 8) kehtib:
 - Finantsasutustele
 - **Hetkel suurtele avaliku huviga ettevõtetele**

 Kohalduvusala laiendatakse kõikidele suurettevõtetele ja börsil noteeritud VKEdele kestlikkusaruandluse direktiivi (CSRD) muudatusega.

Taksonoomiamäärus

Kestlike majandustegevuste klassifitseerimissüsteem

Kliimamuutuste leevendamine

Kliimamuutustega kohanemine

Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse

Üleminek ringmajandusele

Saastuse vältimine ja kontroll

Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine

Metsandus
Keskkonnakaitse ja taastamine
Tootmine (nt. taastuvenergia tehnoloogia, tsement, plast)
Energeetika
Veevarustus, jäätmemajandus ja -käitlus
Transport
Ehitus- ja kinnisvaraalane tegevus
Informatsioon ja side
Professionaalne, teaduslik ja tehniline tegevus

Käsitletud tegevused (eligible)

*tehnilised
sõelumiskriteeriumid
(deleageeritud aktid)*

*oluline panustamine
(vähemalt ühte kuuest eesmärgist)*

*ei tekita olulist kahju
(ülejäanud viiele)*

*Miinimum kaitsemeetmed
(nt OECD juhised, ÜRO printsiibid, ILO)*

Taksonoomiamäärus

Kestlike majandustegevuste klassifitseerimissüsteem

Kliimamuutuste leevendamine

Kliimamuutustega kohanemine

Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse

Üleminek ringmajandusele

Saastuse vältimine ja kontroll

Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine

loomisel

Põllumajandus, kalandus

Tootmine

- Kemikaalid
- Plastpakendid
- Elektroonika
- Mööbel
- Toiduainetööstus
- Rõiva- ja nahatööstus

Ringmajandust toetavad tegevused (remonditööd, varuosad, kasutatud mööbel jms)

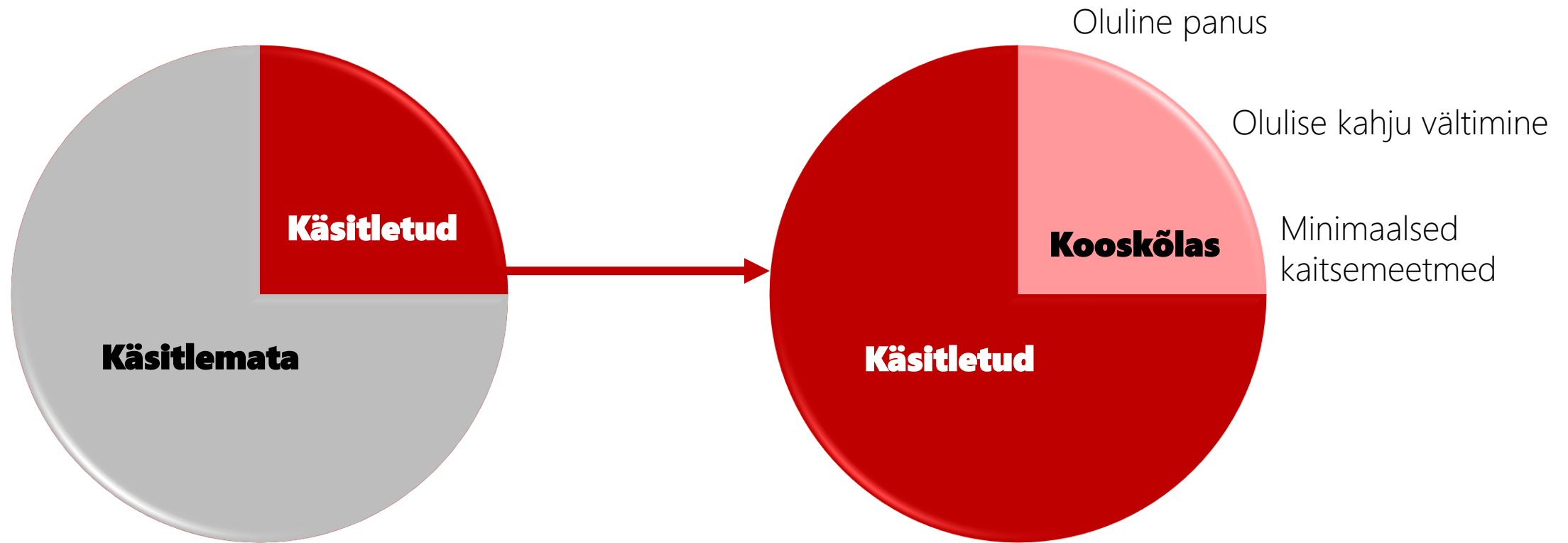
*tehnilised
sõelumiskriteeriumid
(delegeeritud aktid)*

*oluline panustamine
(vähemalt ühte kuuest eesmärgist)*

*ei tekita olulist kahju
(ülejäanud viiele)*

*Miimum kaitsemeetmed
(nt OECD juhised, ÜRO printsiibid, ILO)*

Käsitletud → Kooskõlas

Näide:

Tegevusala: Tsemenditootmine (Tsemendiklinkri, tsemendi või alternatiivsete sideainete tootmine)

Tehnilised sõelumiskriteeriumid:

- Kliimamõju leevendamine: Majandustegevuse käigus toodetakse üht järgmistest:
 - (a) halli tsemendi klinker, mille kasvuhoonegaaside eriheide⁹⁹ on väiksem kui 0,722 CO₂ ekvivalenttonni ühe tonni halli tsemendi klinkri kohta;
 - (b) hallist klinkrist saadud tsement või alternatiivne hüdrauliline sideaine, kui klinkri ja tsemendi või alternatiivse sideaine tootmisest tulenev kasvuhoonegaaside eriheide on väiksem kui 0,469 CO₂ ekvivalenttonni toodetud tsemendi või alternatiivse sideaine tonni kohta.
 - Kui tootmisprotsessis tekkivat CO₂, mis muidu õhku paiskuks, kogutakse selle säilitamiseks maa all, siis CO₂ transportitakse ja seda säilitatakse maa all vastavalt käesoleva lisa jagudes 5.11 ja 5.12 sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele

Ettevõtte tegevus ei kahjusta oluliselt teisi keskkonna eesmärke ("Do no significant harm" ehk DNSH kriteeriumid):

- Kliimamuutustega kohanemine – eraldi kriteeriumid
- Vesi – eraldi kriteeriumid
- Ringmajandus – puuduvad
- Saaste vältimine – eraldi kriteeriumid
- Elurikkus – eraldi kriteeriumid

Tagatud miinimum-kaitsemeetmed:

- Tegevus toimub kooskõlas rahvusvaheliste inimõiguste printsiipidega (OECD, ILO, UNGP)

Näide:

Tegevusala: Uute hoonete ehitus

Tehnilised sõelumiskriteeriumid:

- Kliimamõju leevendamine: Uute hoonete ehitamine, mille puhul kehtib alltoodu.
 - (a) Primaarenergia nõudlus, mis näitab ehitise konstruktsioonist tulenevat energiatõhusust, on vähemalt 10 % väiksem kui piirnorm, mis on sätestatud liginullenergiahoonete suhtes kohaldatavates nõuetes /---/
 - (b) Hoonete puhul, mis on suuremad kui 5 000 m², katsetatakse pärast valmimist hoone õhu- ja soojuspidavust /---/. Teise võimalusena, kui ehitusprotsessi ajal kehtivad usaldusväärsed ja jälgitavad kvaliteedikontrolli protsessid, võib neid kasutada soojuspidavuse katsetamise asemel.
 - (c) Hoonete puhul, mis on suuremad kui 5 000 m² on hoone konstruktsioonist tulenev olelusringi globaalse soojendamise potentsiaal arvutatud olelusringi iga etapi kohta /---/

Ettevõtte tegevus ei kahjusta oluliselt teisi keskkonna eesmärke ("Do no significant harm" ehk DNSH kriteeriumid):

- Kliimamuutustega kohanemine – eraldi kriteeriumid
- Vesi – eraldi kriteeriumid
- Ringmajandus – eraldi kriteeriumid
- Saaste vältimine – eraldi kriteeriumid
- Elurikkus – eraldi kriteeriumid

Tagatud miinimum-kaitsemeetmed:

- Tegevus toimub kooskõlas rahvusvaheliste inimõiguste printsiipidega (OECD, ILO, UNGP)

Aruandluskohustus

Kes peavad raporteerima?

- Finantsturu osalised
- Suured (avaliku huviga) ettevõtted

KPIs:

- Käibe see osa, mis on saadud toodetest või teenustest, mis on seotud kestlike majandustegevusega
- Kapitalikulud (CapEx), mis on seotud varade või protsessidega kestlikus majandustegevuses
- Tegevuskulud (OpEx), mis on seotud varade või protsessidega kestlikus majandustegevuses

Kvalitatiivne lisainformatsioon

Vabatahtlik aruandlus

Kõik teised ettevõtted võivad vabatahtlikult raporteerida oma tegevuse kooskõla taksonoomiaga.

- Lihtsustab ligipääsu rohelistele laenudele
- Aluseks rohelistele võlakirjadele
- Rohepesu vältimiseks

↓

Kestlikkusaruandluse direktiiv (Corporate Sustainability Reporting directive, CSRD)

↓

EU Non-Financial Reporting Directive (NFRD), 2014

Corporate Sustainability Reporting Directive, CSRD

Eesmärk:

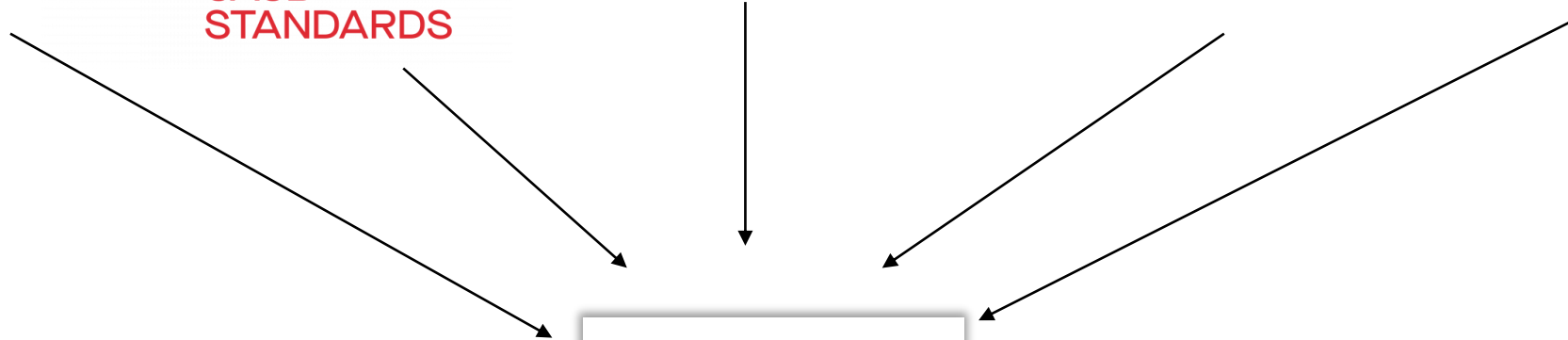
- Suurendada läbipaistvust ning info järjepidevat ja võrreldaval kujul esitamist
- Ühtlustada ELi aruandlusnõudeid

Direktiiv hakkab kohalduma:

- Suurtele ettevõtetele (üle 250 töötaja ja 40MEUR käivet ja/või 20MEUR varasid)
- Börsil noteeritud VKEdele (v.a, mikro)

Direktiiviga kaasneb:

- Jätkusuutlikkuse aruande auditeerimiskohustus
- Masinloetavate andmete esitamine
- Detailed raporteerimisnõuded

EU CSRD **European Sustainability Reporting Standards (ESRS)**

CSRD: European Sustainability Reporting Standards (ESRS)

I cross-cutting standards

- **Ärimudeli ja –strateegia seos jätkusuutlikkusega**
- Ettevõtte juhtimine/struktuurid ja seos jätkusuutlikkusega
- Ettevõtte jaoks oluliste jätkusuutlikkuse mõjukohtade, riskide ja võimaluste tuvastamisprotsess ja tulemused (“double materiality”)
 - Keskkonnateemad
 - Sotsiaalsed teemad
 - Juhtimisküsimused
- Huvigruppide vaated ja ootused

„Double materiality“

Vaja läbi analüüsida:

- CSRD sektoriüleste standardite sisalduvad nõuded ja indikaatorid
- CSRD sektorispetsiifiliste standardite nõuded ja indikaatorid
- Ettevõtte spetsiifiline info (pole kaetud standarditega)

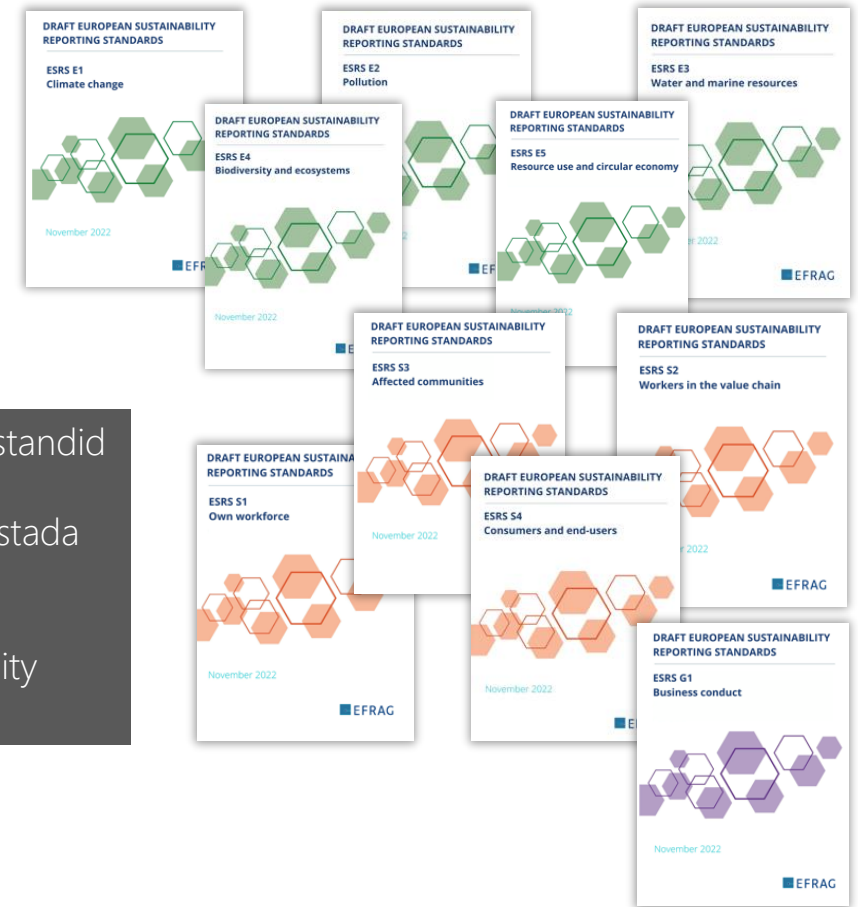

CSRD: European Sustainability Reporting Standards (ESRS)

II – sektoriüleised teema-standardid

- Keskkonnamõju
 - **Kliimamõju vähendamine ja kliimamuutustega kohanemine (kõigile kohustuslik)**
 - Saastamine
 - Vee- ja mereressursid
 - Elurikkus ja ökosüsteemid
 - Ressursside kasutus ja ringmajandus
- Sotsiaalne mõju
 - Oma töötajad (sh töötjaate kaasamine, sotsiaal-dialoog; koolitus ja areng; tervis ja ohutus, töötingimused, töö-eraelu tasakaal; õiglane tasustamine, palgalõhe, võrdsed võimalused, mitmekesisus)
 - Töötajad tarneahelas (sh väärtusahela töötajate õigused; tarnijatega suhtlus ja kaasamine)
 - Mõjutatud kogukonnad
 - Tarbijad ja lõppkasutajad
- Juhtimispraktika
 - Vastutustundlik juhtimine (sh ärieetika, korrupsiooni vältimine, aus konkurents, maksukäitumine, läbipaistev lobby)

- Standarditest esialgu mustandid
- Kohustus viia läbi viia läbi olulisuse analüüs, et tuvastada relevantseid teemasid ja standardid, mille kohta raporteerida (nn materiality analüüs)

Iga teema-standardi kohta raporteerida:

- Juhtimisstruktuur
- Strateegia ja eesmärgid
- Mõjude, riskide ja võimaluste juhtimine (põhimõtted, tegevusplaanid, protsessid)
- Tulemusindikaatorid (KPI)

CSRD: European Sustainability Reporting Standards

ESRS E1: Climate change

Governance

- Integration of sustainability-related performance in incentive schemes

Strategy

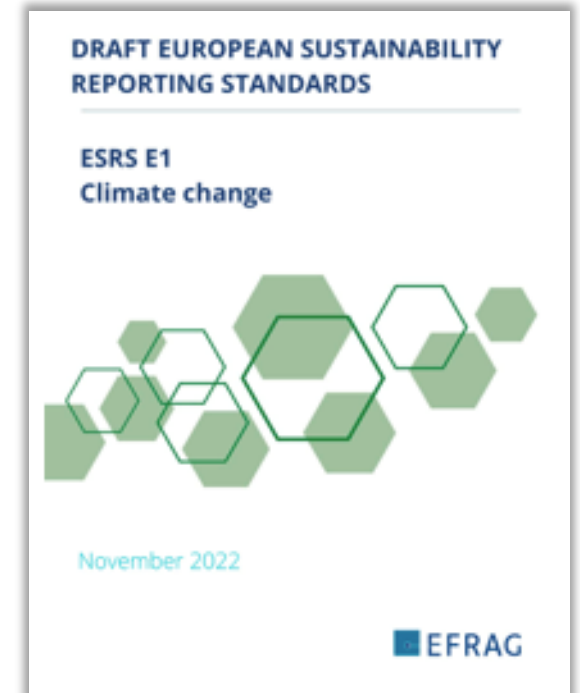
- E.g. Transition plan for climate change mitigation

Impact, risk & opportunity management

- Policies implemented to manage climate change mitigation and adaptation
- Action plans and resources in relation to climate change policies and targets

Metrics and targets

- Targets related to climate change mitigation and adaptation
- Energy consumption and mix
- Gross Scope 1, 2, 3 and total GHG emissions
- GHG removals and GHG mitigation projects financed through carbon credits
- Internal carbon pricing
- Potential financial effects from material physical and transition risks and potential climate-related opportunities

CSRD: European Sustainability Reporting Standards

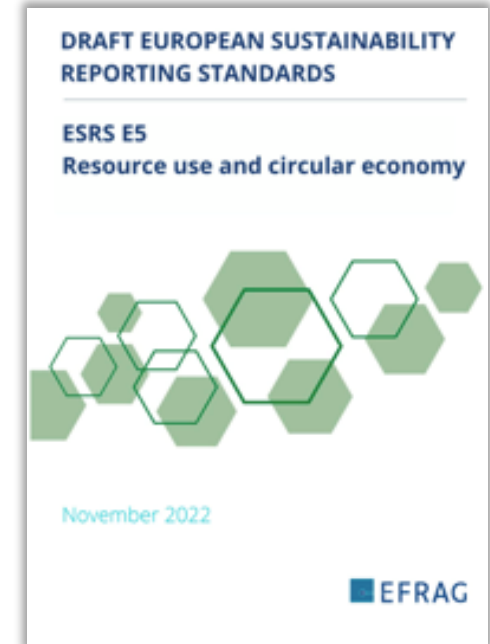
ESRS E5: Resource use and circular economy

Impact, risk & opportunity management

- Processes to identify and assess material resource use and circular economy-related impacts, risks and opportunities
- Policies related to resource use and circular economy
- Actions and resources related to resource use and circular economy

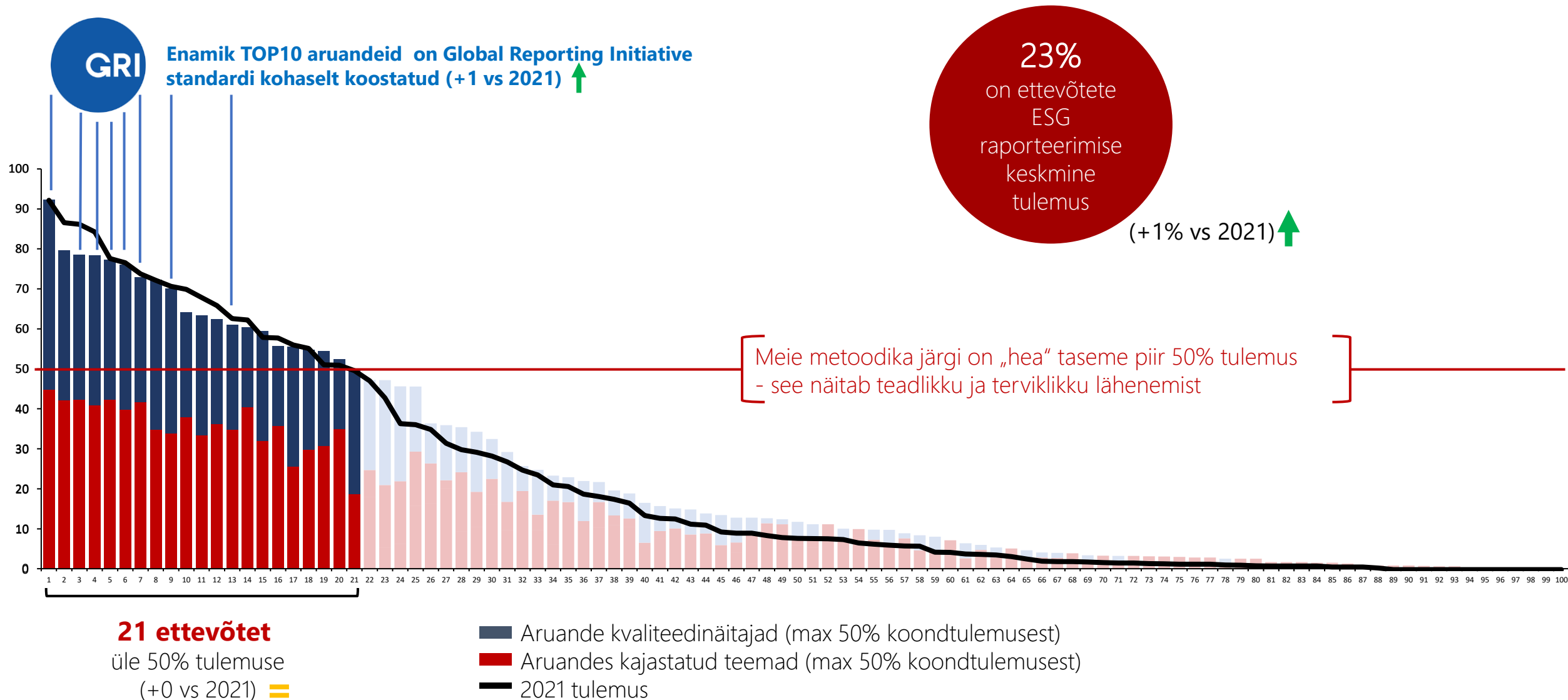
Metrics and targets

- Targets related to resource use and circular economy
- Resource inflows (weight, renewable and non-virgin)
- Resource outflows (circular design, recirculation after 1st use, waste management)
- Products and materials with circularity principles applied (weight)
- Amount of waste, type of waste, type of recovery operations, weight and type of disposal, non-recycled
- Potential financial effects from resource use and circular economy-related impacts, risks and opportunities

**Hetkeseis Eesti
suurettevõtetes**

2022. aasta uuringu koondtulemus: Eesti 100 suurima mõjuga ettevõtte ESG raporteerimise tase (2021. aasta tegevusaruannete põhjal)

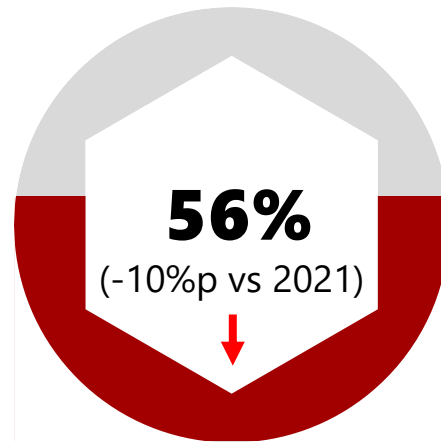

Omanike järgi keskmised tulemused

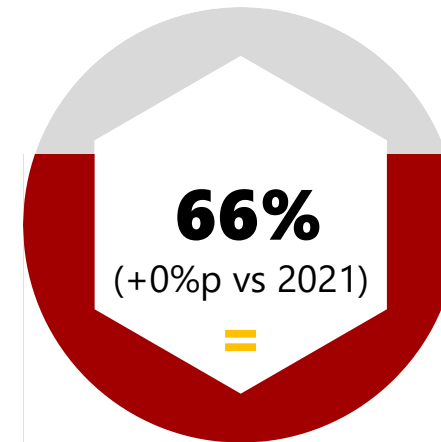
Võrreldes eelmise aastaga on börsiettevõtete keskmine tulemus samal tasemel, riigifirmadel 10 protsendipunkti langenud.

Avaliku huvi all olevad ettevõtted (riigi- ja börsifirmad) raporteerivad märksa põhjalikumalt, aga vahe ülejäänud ettevõtetega vaikselt võrreldes väheneb.

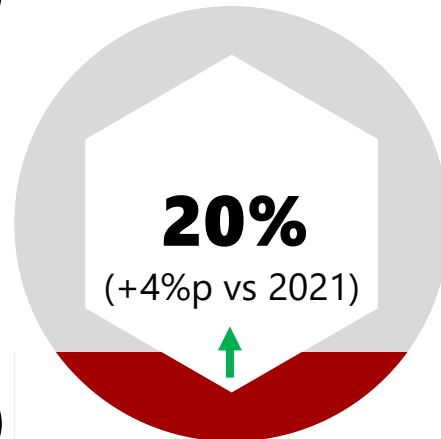
Riigiettevõtted
(7)

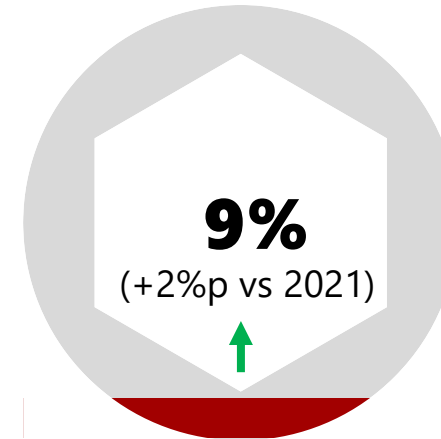
Börsiettevõtted
(9)

Välismaised ettevõtted
(45)

Eesti ettevõtted
(39)

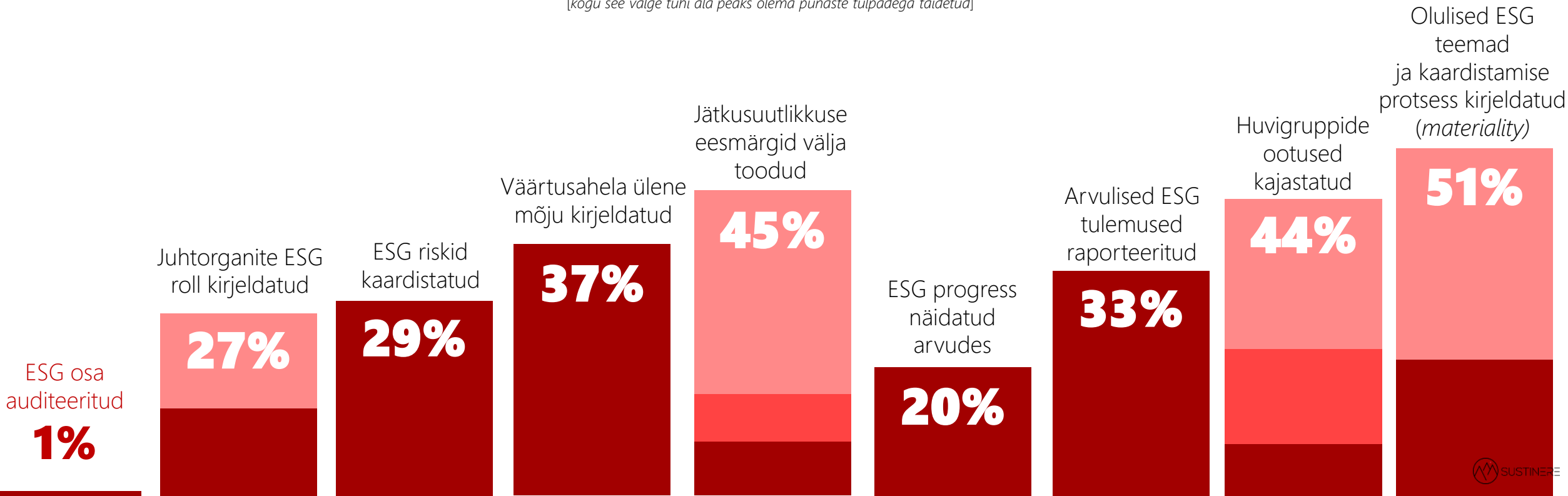
Eesti 100 suurima ettevõtte keskmine tase peamiste Euroopa Liidu kestlikkuse aruandluse direktiivi (CSRD) raporteerimise nõuetes – 36%

Enamus ettevõtetel on vaja järgmise 1-2 aasta jooksul viia ellu märkimisväärsed ESG arendused, et 2024 või 2025. aastal oleks neil kindlalt toimiv andmete kogumise süsteem. Ilma selleta on 2025 või 2026. aastal regulatsiooni nõuete kohase ja sisuka ESG aruande koostamine väga raske.

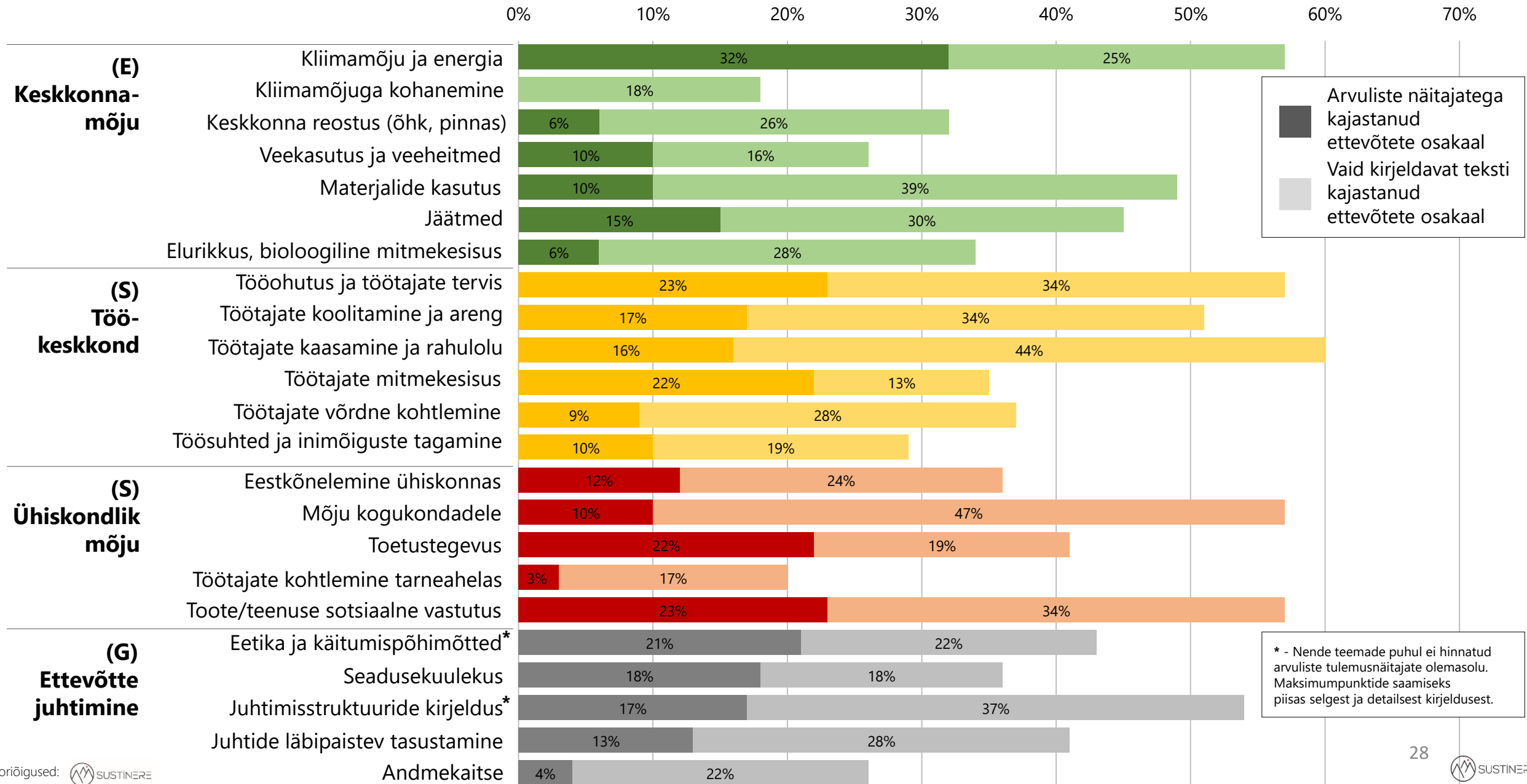
Legend: ■ hästi ■ keskmiselt ■ osaliselt kajastatud

CSRD standardi nõuete miinimum tase – 100%

[kogu see valge tühi ala peaks olema punaste tulpadega täidetud]

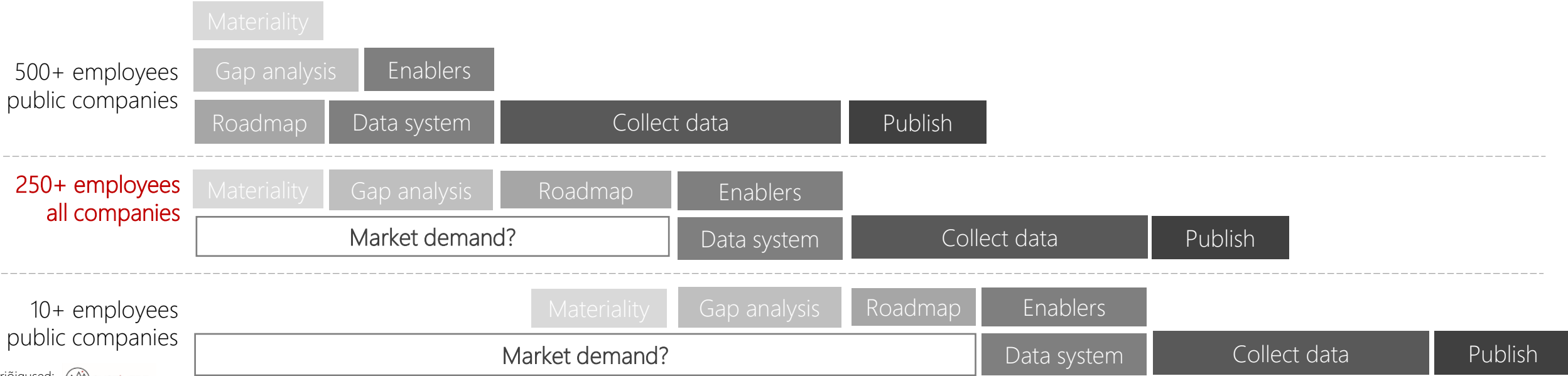
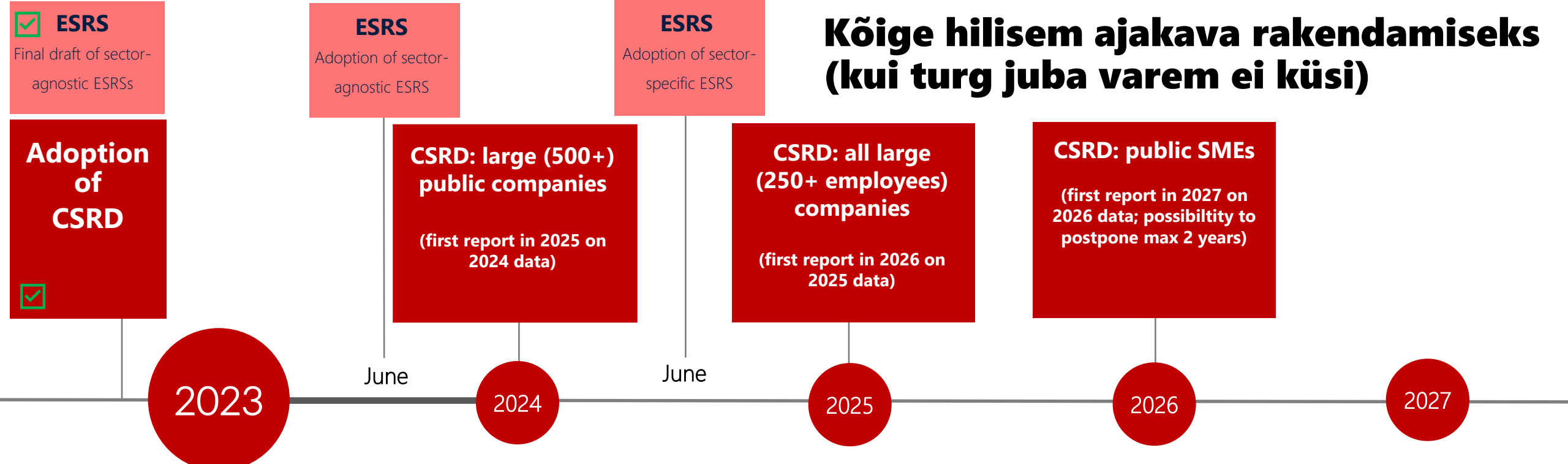
Analüüsitud ESG teemakategooriaid kajastanud ettevõtete osakaal kõigist ettevõtetest

* - Nende teemade puhul ei hinnatud arvuliste tulemusnäitajate olemasolu. Maksimumpunktide saamiseks piisas selgest ja detailsest kirjeldusest.

**Kuidas viia ellu
enda ettevõttes?**

Kõige hilisem ajakava rakendamiseks (kui turg juba varem ei küsi)

Millest lähtuda ESG teemade juhtimisel?

Üldised raamistikud ja aluspõhimõtted:

Aruandluse standardid:

Teatud mõjukoha standardid, näiteks kliimamõju:

Jätkusuutlikkuse indeksid ja reitingud:

Keskkonna-
juhtimissüsteemid
(ISO 14001, EMAS jt)

Erinevad standardid, raamistikud ja juhised on abiks rakendamisel

ESG aruandluse regulatsioonid & keskkonnajuhtimissüsteemid

ESG regulatsioonide nõuded	Selgitus	Keskkonnanjuhtimissüsteemide nõuded / selgitus
Poliitika / juhtpõhimõtted		 Käsitlusala ulatuses keskkonnapoliitika määratlemine ja avalikult kättesaadavaks tegemine
Oluliste mõjukohtade kaardistus, riskide kaardistus	Topelt-olulisus (double-materiality) – seest-välja ja väljast-sisse; riskid ja võimalused, sh finantsriskid ja ärivõimalused	 Keskkonnaaspektide määratlemine, sh oluliste esile toomine Riskide ja võimaluste määratlemine
Huvigruppide kaasamine	Oluliste mõjukohtade tuvastamiseks, juhtimiseks, arengu kommunikatsiooniks	 Huvigruppide määratlemine ja protseduuride määratlemine nendega teabevahetuseks Töötajate teadlikkuse tagamine
Ärimudeli ja –strateegia seos jätkusuutlikkusega		 Organisatsioon peab määratlema ja dokumenteerima oma keskkonnanjuhtimissüsteemi käsitlusala.
Eesmärgid	Mõõdetavad sihttasemed seatud	 Keskkonnaeesmärkide ja –ülesannete seadmine, ellu viimine ja toimivana hoidmine Mõõdetavad, kus võimalik
ESG juhtimissüsteem ja struktuur	Juhtorganite kaasatus, rollid ja vastutus, seos tasustamisega	 Juhtkonna esindaja(d), kellel muudest vastutustest sõltumata peab olema kindlaks määratud roll, vastutused ja volitused
Väärtusahela ülene lähenemine	Tarneahela / tarnijate põhimõtted ja kriteeriumid; toote-teenuse eluea mõjud	 Protseduurid teabevahetuseks Avalikult kättesaadav keskkonnapoliitika Käsitlusala ülene lähenemine
Mõõdetavad kriteeriumid toote-teenuse keskkonnasäästlikuks väitmisel	Osakaal äritegevusest, mis panustab taksonoomia keskkonna-kriteeriumitele vastavalt mõnda keskkonnaeesmärki, sh tegemata kahju muudele keskkonna-aspektidele ning tagades sotsiaalkaitse kriteeriumid (taksonoomia)	
Avalik aruandlus	(1) Mõjukoha juhtimisstruktuur, (2) strateegia ja eesmärgid, (3) mõjude, riskide ja võimaluste juhtimine (poliitikad, tegevusplaanid, protsessid), (4) tulemusindikaatorid (KPI) aastaaruandes (masinloetav) <ul style="list-style-type: none"> ○ Keskkond (<u>kliima</u>, elurikkus, ringmajandus, saaste, vesi) ○ Sotsiaalne (töötajad, väärtusahela töötajad, kogukond, tarbijad) ○ Juhtimine (vastutustundlik juhtimine) 	 Avalikult peab olema kättesaadav keskkonnapoliitika, EMAS ka aruandluskohustusega
Auditeeritud aruanne		 Siseaudit, juhtkonnapoolne ülevaatus, sertifitseerimine
Kaebuste esitamise ja eksimustest teavitamise süsteem	nn vilepuhuja kanal	 Mittevastavus, korrigeeriv ja ennetav tegevus

STRATEEGIA ≠ SÜSTEEM

MIDA me tahame saavutada

KUIDAS me selle praktiliselt ellu viime / saavutame

Ulatuslikum käsitlus sellest, mida ja kuidas äritegevuses saavutada soovime
Nt Oleme kliimaneutraalne aastaks 2050

Keskkonnajuhtimissüsteem (KJS) toimib tööriistana, et ESG strateegia ühte osa ellu viia

- protseduuride määratlemine
- teadlikkuse ja kompetentsuse tagamine
- dokumendiohje
- juhtkonnapoolne ülevaatus jm

ESG puhul tuleb arvestada (a) nn double materiality-ga (b) kogu väärtusahela ja toote-teenuse eluea mõjuga

KJS hõlmab vaid määratletud käsitlusala, st nt keskkonnaaspektid on määratletud vaid ettevõtte tegevusala ulatuses

Vajalik hinnata ärimudeli ja äristrateegia seost ja panust jätkusuutlikkusega

KJS ei eelda / kohusta hindama ärimudelit ja –strateegiat keskkonnamõju kaudu

Taksonoomiamääruse ulatuses peame hindama, et (a) panustaksime oluliselt vähemalt ühte globaalsesse keskkonnaeesmärki ning (b) ei kahjusta oluliselt teiste keskkonnaeesmärkide saavutamist

KJS ei eelda / kohusta, et tegevus oleks hinnatud mõne keskkonnaalase eesmärgi suhtes (nt kliimamõju)

CSRD annab konkreetselt ette, millist infot raporteerida (kvantitatiivne ja kvalitatiivne) ning kohustab auditeerima

KJS annab vaba(ma)d käed tulemuslikkuse hindamisel ja raporteerimisel

Saatan on detailides

Marko Siller
marko@sustinere.ee
+372 5621 2898

Paula Kristel Kaljula
paula@sustinere.ee